

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Zandweg 10 te Maria Hoop

Rapportnummer 20220224

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Zandweg 10 te Maria Hoop

Mei 2023

Definitief

Rapportnummer: 20220224

Opdrachtgever: Pouderoyen Tonnaer

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
www.starobv.nl

Veldonderzoek:

Auteur:

Kwaliteitscontrole:

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Geldigheid onderzoek.....	3
1.4	Zorgplicht	4
1.5	Leeswijzer	4
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode.....	8
4	Natuurwaarden	9
4.1	Beschermde gebieden.....	9
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora.....	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Kevers en weekdieren	12
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Amfibieën en reptielen	13
4.2.6	Vogels.....	15
4.2.7	Zoogdieren.....	16
5	Conclusies	19
5.1	Beschermde gebieden.....	19
5.2	Beschermde soorten	19
5.3	Advies en aanbevelingen	21
	Geraadpleegde bronnen	22
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving.....	23
	Bijlage 2 AERIUS-berekening.....	27

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens een 'experience centre' voor het Limburgse kloostervarken, in samenwerking met Livar te realiseren. Op deze locatie worden een bezoekerscentrum, vleesatelier, slachterij en kleinschalige varkenshouderij gebouwd. In verband met deze voorgenomen ontwikkeling en bestemmingsplanwijziging is het noodzakelijk inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde soorten en de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen hierop. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkelingen in strijd zijn met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van of strijdigheid met de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming vast. Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: "Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.". Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook de niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de Zandweg 10 in Maria Hoop, ten oosten van de bebouwde kom van Echt. Het plangebied bestaat uit drie akkers en één agrarisch grasland. Ook zijn op deze locatie stallen, een rijbak en een woonhuis aanwezig. Het plangebied wordt in het zuiden en oosten begrensd door bos en in het noorden en westen door de Zandweg en Heuvel. De akkers zijn afgezet met hekwerk. Ten tijde van het veldbezoek stond graan (tarwe) op de noordwestelijke akker.

De ligging van het plangebied in de bredere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied zijn weergegeven in figuur 2. Foto 1-7 geeft een impressie van het plangebied.

Figuur 1. Ligging plangebied aan de Zandweg 10 te Maria Hoop (geel omlijnd) (bron: PDOK Viewer)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (geel omlijnd) (bron: PDOK Viewer)

Foto 1. Het gras op de akker in het oosten

Foto 2. Recent gemaaid grasland in het midden van het plangebied

Foto 3. De akker met graan in het noordwesten van het plangebied

Foto 4. De akker met graan in het noordwesten van het plangebied

Foto 5. De akker met graan in het noordwesten van het plangebied

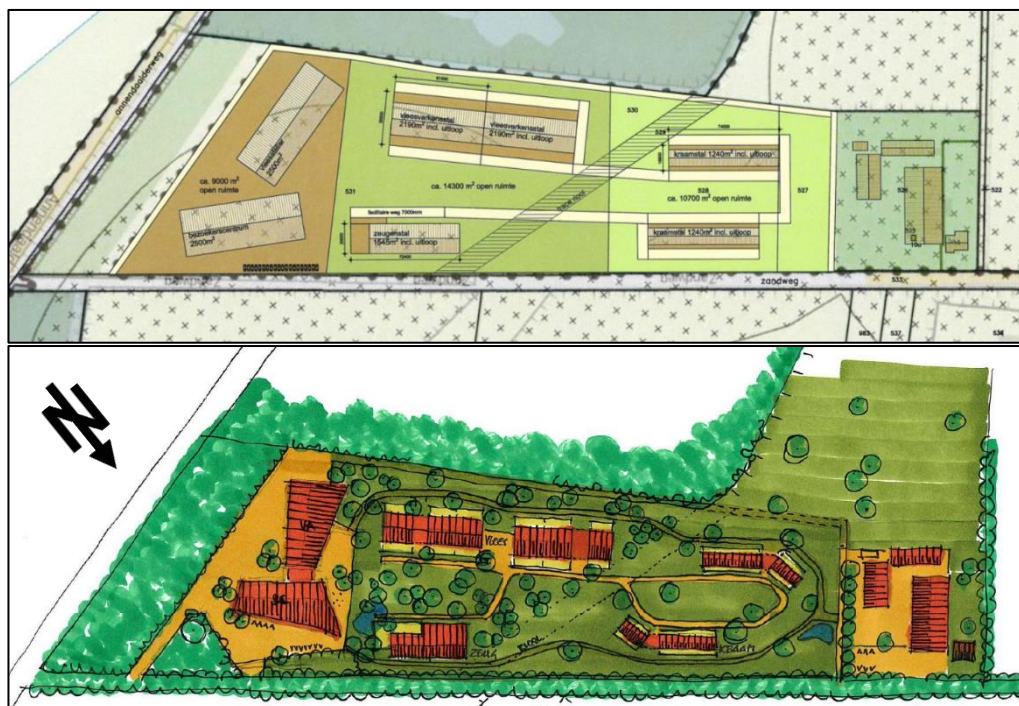
Foto 6. De omgeploegde akker in het zuidwesten van het plangebied

Foto 7. De omgeploegde akker in het zuidwesten

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens een 'experience centre' te ontwikkelen aan de Zandweg 10 te Maria Hoop, zoals is weergegeven in figuur 3a en b. Het experience centre zal na realisatie samenwerken met de Abdij Lilbosch en Livar. Op deze locatie worden een zeugenstal, kraamstal, vleesvarkensstal, bezoekerscentrum, vleesatelier en slachterij gebouwd. Ondersteunende programmapunten zoals akkerbouw (producten t.b.v. varkens) en andere dieren kunnen ook een plek krijgen. Aan het woonhuis en de reeds aanwezige stallen vinden geen werkzaamheden plaats.

Figuur 3a en b. Schetsen van mogelijke inrichting gebouwen in het plangebied (bron: Coonen architecten)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van beschermde soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 2 juni 2021 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: helder, droog, windkracht 2 en circa 24 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Het plangebied aan de Zandweg 10 ligt op circa 1,3 kilometer afstand ten noordoosten en 1,2 kilometer ten westen van het Natura 2000-gebied Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop, zie figuur 4.

Figuur 4. Ligging plangebied aan de Zandweg 10 te Maria Hoop (geel omlijnd) ten opzichte van het Natura 2000-gebied Abdij Lilbosch & voormalig klooster Mariahoop ten oosten en ten westen (geel ingekleurd) (bron: polviewer.nl)

Natura 2000-gebied Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop heeft als toegewezen habitatsoort de ingekorven vleermuis. In dit gebied bevinden zich de enige twee kraamverblijfplaatsen in Nederland op de zolders en in de stallen van de gebouwen van het klooster en de abdij.

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen in het landschap om zich te bewegen tussen zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen en foerageergebieden. Door verwijdering van deze landschapselementen worden vliegroutes onderbroken en kunnen verblijfplaatsen mogelijk hun functie verliezen met mogelijke negatieve effecten op het voortbestaan van de vleermuis.

In het aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop wordt aangegeven dat de aangewezen habitatrichtlijnsoort de ingekorven vleermuis, foerageert tot op een afstand van circa 10 kilometer van haar verblijfplaats. De bij een telemetrisch onderzoek in Midden-Limburg gevolgde dieren gebruikten

veelal bomenlanen en houtsingels (al dan niet langs wegen) om zich door het landschap te verplaatsen. Deze lanen zijn een essentieel element in het landschap voor de ingekorven vleermuis (website Zoogdiervereniging). Het jachtgebied van de ingekorven vleermuis bestaat uit bosjes, stallen en andere gesloten habitats.

Effectbeoordeling

Bij de voorgenomen plannen worden geen bomenlanen en houtsingels verwijderd, waardoor negatieve effecten op mogelijke vliegroutes van de ingekorven vleermuis uitgesloten zijn. Uitvoering van voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op het foerageergebied van de ingekorven vleermuis, doordat geen bosjes of gesloten habitats verdwijnen. De aanwezigheid van stallen creëert zelfs mogelijk nieuwe habitats. Echter kan lichtverstoring wel een negatief effect hebben op het foerageergebied en vliegroutes van de ingekorven vleermuis. Zie voor een verdere effectbeoordeling Hoofdstuk 4.2.7.

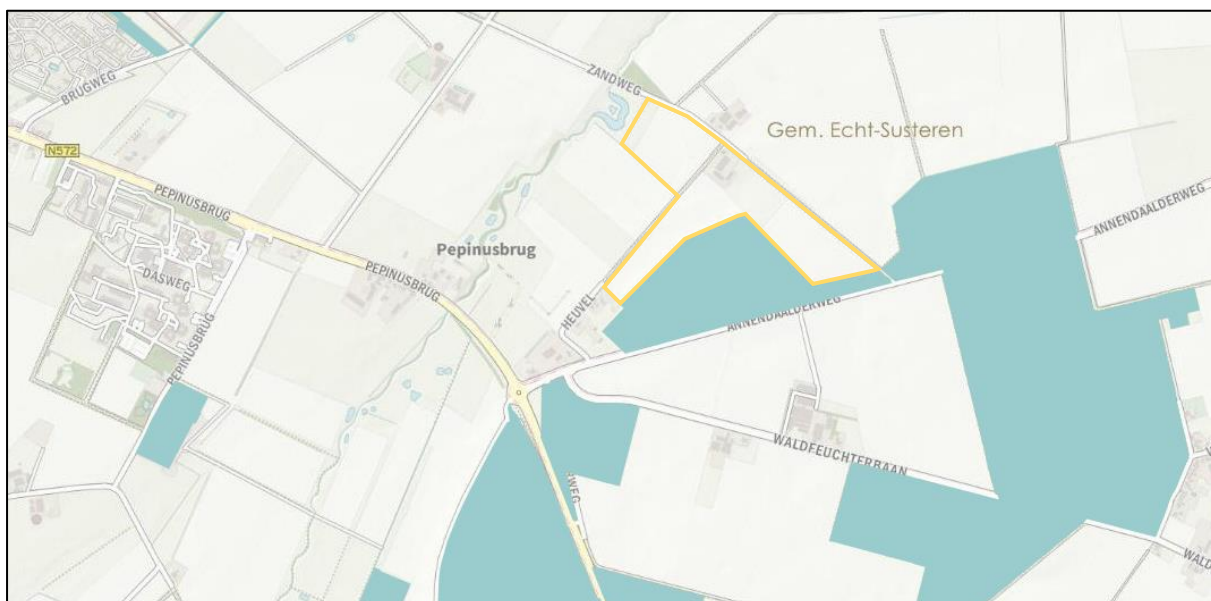
Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen bij uitvoering van voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebied als gevolg van effecten van verdroging, versnippering, optische en mechanische verstoring en verstoring door geluid en trilling door de voorgenomen plannen.

Bij ruimtelijke ingrepen geldt een mogelijke vergunningsplicht voor stikstof. Mogelijke negatieve effecten door stikstofemissie op Natura 2000-gebieden door uitvoering van voorgenomen plannen dienen te worden getoetst middels een AERIUS-berekening.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaarten van provincie Limburg, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNN maar er wel direct aan grenst in het zuidoosten. De ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 5.

Figuur 5. Ligging plangebied (geel omlijnd) ten opzichte van het NNN (groene vlakken) (bron: polviewer.nl)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het NNN, maar grenst er wel aan. De natuurbeheertypen en ambitienatuurbeheertypen op deze locatie zijn Droog bos met productie. De biodiversiteit is in Droog bos met productie relatief laag. Dit natuurtype zal geen negatieve effecten ondervinden van de kleinschalige varkenshouderij en andere ontwikkelingen in het plangebied. Het is uitgesloten dat de voorgenomen plannen in het plangebied een negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Conclusie

Gezien de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied en de aard van de ontwikkelingen in het plangebied is het uitgesloten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden en de aangewezen habitatrichtlijnsoort ingekorven vleermuis als gevolg van de voorgenomen plannen. Voor de uitvoering van de voorgenomen plannen (sloop, bouw, aanleg in het plangebied) geldt een mogelijke vergunningsplicht voor stikstof. Mogelijke negatieve effecten door stikstofemissie op Natura 2000-gebieden dienen getoetst te worden middels een AERIUS-berekening.

De voorgenomen plannen hebben door de aard van de werkzaamheden geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde plantensoorten zijn waargenomen. Het plangebied bestaat uit akkers, agrarisch grasland en bebouwde percelen en is daardoor niet geschikt als leefgebied voor beschermde plantensoorten. De bermen kunnen wel geschikt leefgebied vormen, hier zijn tijdens het veldbezoek echter geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied kleine ijsvogelvlinder (§3.3 Wnb) is waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn grote parelmoervlinder, grote vos (beide §3.3 Wnb) en teunisbloempijlstaart (§3.2 Wnb) waargenomen.

In het plangebied ontbreken de geschikte waardplanten (kamperfoelie, viooltjes, iep, zoete kers, wilg, wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart) voor deze beschermde vlinders. Daarom is het voorkomen van beschermde vlindersoorten in het plangebied uitgesloten.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied beekrombout, bosbeekjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel (alle §3.3 Wnb) en gaffellibel en gevlekte witsnuitlibel (§3.2 Wnb) zijn waargenomen.

Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van essentieel habitat van (beschermde) libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het plangebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

- + Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.
- + De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of

(natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

- + De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.
- + De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissoorten zijn waargenomen. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 Amfibieën en reptielen

Amfibieën

Uit de gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb), boomkikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad (alle §3.2 Wnb) zijn waargenomen.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. De randen van het plangebied, de akkerranden en bermen en de bebouwing kunnen wel geschikt land- en overwinteringshabitat bieden voor algemene en niet-kritische soorten. Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen zich verschuilen tussen de dekkingbiedende vegetatie in de akkerranden en bermen en rommelhoekjes in en om de bebouwing.

Boomkikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad zijn meer zeldzame en kritische soorten.

- + Boomkikker plant zich voor in veel typen water, mits ze zonnig zijn, beschut tegen wind, en veel vegetatie en geen vissen bevatten. Het landhabitat van deze soort bestaat voornamelijk uit braamstruweel in kleinschalige cultuurlandschappen, duinen en heide.
- + Kamsalamander plant zich voort in poelen en vijvers, soms ook in vennen en sloten die veel vegetatie bevatten. De soort komt voor in de overgang van agrarisch gebied naar bos, met houtwallen en kleinschalig landschap.
- + Poelkikker plant zich voort in veel verschillende typen water als het een goede waterkwaliteit heeft en hoge natuurwaarden. De voorkeur gaat uit naar vennen, in bos, heide en hoogveen. Deze soort is watergebonden.
- + Rugstreeppad plant zich voort in kleine, ondiepe, nieuwe, tijdelijke wateren die snel opwarmen. De soort komt voor in dynamische gebieden zoals duinen en ruderaal terreinen, maar ook in agrarisch gebied.

Voor boomkikker, poelkikker en rugstreeppad ontbreekt het juiste habitat in het plangebied. Voor kamsalamander kan het plangebied wel het juiste habitat bieden in de akkerranden, bermen, rond de bebouwing en langs de natuurzone langs de Pepinusbeek.

Voor de algemeen voorkomende amfibieën en kamsalamander die kunnen voorkomen in het plangebied zijn de akkers en graslanden zelf ongeschikt door het agrarisch gebruik (ploegen, maaien, oogsten). In de randen en in en rond de bebouwing kan geschikt land- en overwinteringshabitat aanwezig zijn waar voldoende dekking aanwezig is.

Het landhabitat waar de kamsalamander wordt aangetroffen is vaak kleinschalig landschap. Het bestaat uit struikgewas, struweel, ruig grasland en/of bosrijk gebied. Als de kamsalamander in sloten voorkomt dan betreft dit vaak sloten in of langs bossen en niet sloten in agrarisch gebied. Dispersie vindt over enkele honderden meters plaats. Barrières in de dispersie bestaan uit verharde wegen, brede wateren (rivieren, kanalen), bebouwde terreinen, intensief gebruikte graslanden en akkers. Op basis van de habitateisen van kamsalamander en het ontbreken in deze habitats in het plangebied kan de aanwezigheid van kamsalamander worden uitgesloten.

Reptielen

Uit de gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied levendbarende hagedis (§3.3 Wnb) is waargenomen.

De akkerranden, bermen en bosschages bieden een geschikt onderdeel van het leefgebied van levendbarende hagedis. De soort heeft een duidelijke voorkeur voor vochtige terreinen, vooral structuurrijke overgangen van vochtige naar droge terreindelen.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van de vegetatie in de bermen en akkerranden en bij graafwerkzaamheden op deze locaties kunnen amfibieën en levendbarende hagedis worden verwond en gedood.

Mitigerende maatregelen

Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Limburg een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden en doden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie stapvoets in één richting worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Voor levendbarende hagedis geldt deze vrijstelling niet. Omdat de soort op korte afstand (<100 meter) van het plangebied is aangetroffen dienen de bermen en akkerranden als onderdeel van het leefgebied te worden beschouwd (BIJ12 2017). Indien werkzaamheden in de bermen of akkerranden gaan plaats vinden (zoals het aanleggen van inritten of werkzaamheden tot op de perceelsgrens) worden de werkzaamheden uitgevoerd zoals beschreven in een begeleidend ecologisch werkprotocol.

4.2.6 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten vogels in het plangebied waargenomen roodborsttapuit, holenduif, merel, huismus en zwarte kraai.

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief (alle §3.1 Wnb).

Het plangebied biedt geschikte nestgelegenheid in de akkers, akkerranden en bebouwing. In de akkers en akkerranden kunnen grondbroedende vogels nestelen. In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Tussen de gebouwen is nauwelijks beschutting in de vorm van hagen, struiken of andere vegetatie waardoor de aanwezigheid van een huismusnest kan worden uitgesloten. Mogelijk worden de schuren of het woonhuis gebruikt door de huismus om te overnachten.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van vegetatie in de akkers, graslanden en de randen kunnen broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd.

De werkzaamheden hebben geen negatief effect op het foerageergebied van vogels (waaronder uilen met jaarrond beschermd nest en de huismus). Rondom het huis en direct rondom de bestaande stallen vinden geen

werkzaamheden plaats. Tijdens en na de werkzaamheden is en blijft het gebied geschikt als foerageergebied voor vogels. Een gering deel van het plangebied wordt bebouwd, het overige deel blijft behouden als grasland en akker. Buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden is voldoende geschikt alternatief foerageergebied aanwezig.

Het habitat van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal belangrijke elementen, die ook nog eens binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) van elkaar moeten liggen. De huismus maakt waarschijnlijk gebruik van dekkingbiedende struiken in de tuin van het woonhuis. In het overige deel van het plangebied zijn vrijwel geen dekkingbiedende mogelijkheden. Als nestlocatie wordt het woonhuis of de reeds bestaande stallen gebruikt. Zijn voedselbronnen bestaan uit insecten en zaden die gevonden worden in de nabijheid van de dekkingbiedende struiken. Al deze habitats blijven behouden. Negatieve effecten op de huismus zijn hierdoor niet aan de orde.

Mitigerende maatregelen

Het verwijderen van vegetatie in de akkers, graslanden en randen dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied.

Het plangebied kan door vleermuizen worden gebruikt als foerageergebied, de bosrand en laanbomen kunnen worden gebruikt als vliegroute. Voor vleermuizen zijn in het te bebouwen gedeelte van het plangebied geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig. Mogelijk bieden de stallen en het woonhuis geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, hier worden geen werkzaamheden uitgevoerd.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, bunzing, das, eekhoorn, haas, konijn, ree, steenmarter vos (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb). Op een afstand van één tot twee

kilometer van het plangebied zijn egel, wezel en wild zwijn (alle §3.3 Wnb) waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn damhert en hermelijn (beide §3.3 Wnb) waargenomen.

De akkers en graslanden kunnen (een onderdeel van het) leefgebied zijn van algemene muizensoorten, egel, haas, konijn, ree, vos, das, bunzing, steenmarter, wezel en hermelijn. In de akkers en het grasland zijn geen verblijfplaatsen aanwezig. Mogelijk zijn verblijfplaatsen van algemene muizensoorten en egel aanwezig in de akkerranden en bermen. Voor marterachtigen ontbreekt het aan voldoende dekking in het plangebied om verblijfplaatsen te bieden. Mogelijk biedt de bebouwing verblijfplaatsen aan overige zoogdieren. Hier vinden echter geen werkzaamheden plaats, waardoor negatieve effecten niet optreden.

Het plangebied biedt slechts matig geschikt leefgebied voor eekhoorn, bever, wild zwijn en damhert. Mogelijk doorkruisen deze soorten incidenteel het plangebied.

Het plangebied is mogelijk onderdeel van het foerageergebied van algemene muizensoorten, egel, haas, konijn, ree, vos, das, bunzing, steenmarter, wezel en hermelijn. In de omgeving van plangebied is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig.

Effectbeoordeling

Mogelijke verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen blijven behouden, er vinden geen werkzaamheden plaats aan de bestaande stallen het woonhuis. Bij de voorgenomen werkzaamheden worden geen bomen en laanbomen gekapt, waardoor negatieve effecten op eventuele verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uitgesloten zijn.

Mogelijk aanwezige vliegroutes van vleermuizen worden niet onderbroken door kap van bomenlanen of doorgaande houtsingels. Vleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring. Bij verlichting van de bosrand, bomenlaan of houtsingel ondervinden vleermuizen mogelijk negatieve effecten op vliegroutes.

Door bebouwing van het gras- en akkerland gaat een deel van het foerageergebied van vleermuizen verloren. In de omgeving is echter voldoende alternatief geschikt foerageergebied aanwezig. Vleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring. Tijdens en na uitvoering van de voorgenomen plannen zijn mogelijk negatieve effecten aanwezig op het foerageergebied van vleermuizen door aanvullende verlichting tijdens de bouw of nieuwe verlichting bij de nieuwe stallen.

De werkzaamheden hebben geen negatief effect op het leefgebied van grondgebonden zoogdieren. In de directe omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig.

Bij het verwijderen van de vegetatie in de bermen en akkerranden en bij graafwerkzaamheden op deze locaties kunnen algemene muizensoorten en egels, worden verwond en gedood en verblijfplaatsen worden vernietigd.

Mitigerende maatregelen

Door het nemen van de volgende maatregelen worden negatieve effecten door licht op vleermuizen (waaronder de ingekorven vleermuis) voorkomen:

- + De boomkronen en bosranden onverlicht te laten; lichtarmaturen blijven onder de boomkronen,
- + Toepassing van armaturen met zo min mogelijk verstrooiing naar de omgeving,
- + Toepassing van vleermuisvriendelijke (amberkleurig) verlichting.

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel geldt in provincie Limburg een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden en doden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied van het plangebied en de aard van de ontwikkelingen is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen.

Om mogelijke negatieve effecten door stikstofemissie op Natura 2000-gebieden door uitvoering van voorgenomen plannen is een AERIUS-berekening noodzakelijk.

De ingekorven vleermuis is een aangewezen habitatrichtlijnsoort. In het Natura 2000-gebied zijn de enige twee kraamkolonies van Nederland bekend van deze soort.

Vleermuizen maken gebruik van zomer-, kraam-, paar- en winterverblijven.

Bewegingen tussen de verschillende verblijven (buiten het Natura 2000-gebied) zijn van belang voor het voortbestaan van deze soort. Hiervoor wordt gebruikt gemaakt van doorgaande lijnvormige structuren in het landschap, zoals bomenlanen en houtsingels. Verwijdering van deze elementen binnen het leefgebied (straal van 10 km) van de ingekorven vleermuis leidt mogelijk tot negatieve effecten op deze soort. Bij uitvoering van de voorgenomen plannen worden geen bomen of struiken verwijderd, waardoor negatieve effecten op de verbinding tussen de verschillende habitats en verblijfplaatsen van de ingekorven vleermuis uitgesloten is.

De voorgenomen plannen hebben door de aard van de werkzaamheden geen negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren en vissen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.4 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Vogels kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied en als nestgelegenheid door grondbroedende vogels.

De werkzaamheden hebben geen negatief effect op het foerageergebied van vogels (waaronder uilen met jaarrond beschermd nest en de huismus). Een gering deel van het plangebied wordt bebouwd, het overige deel blijft behouden als grasland en akker, en daarmee blijft het even geschikt als foerageergebied als in de huidige situatie. Voor huismus blijven de onderdelen van het leefgebied behouden.

Het verwijderen van vegetatie in de akkers, graslanden en randen dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van

de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

In verband met het voorkomen van vleermuizen dienen de volgende maatregelen te worden genomen in om verstoring door licht te voorkomen:

- + De boomkronen en bosranden onverlicht te laten; lichtarmaturen blijven onder de boomkronen.
- + Toepassing van armaturen met zo min mogelijk verstrooiing naar de omgeving.
- + Toepassing van vleermuisvriendelijke (amberkleurig) verlichting.

Hierdoor blijven eventuele vliegroutes geschikt en blijft het niet bebouwde deel van het plangebied geschikt als foerageergebied.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen zich verschuilen tussen de dekkingbiedende vegetatie in de akkerranden en bermen in het plangebied. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden en doden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie in één richting worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Omdat de levendbarende hagedis op korte afstand (<100 meter) van het plangebied is aangetroffen dienen bermen en akkerranden als onderdeel van het leefgebied te worden beschouwd (BIJ12 2017). Hiervoor dienen in een ecologisch werkprotocol de mitigerende maatregelen beschreven te worden.

De akkers en graslanden kunnen onderdeel vormen van het leefgebied van verschillende grondgebonden zoogdieren. De werkzaamheden hebben geen negatief effect op het leefgebied van grondgebonden zoogdieren. In de directe omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig. In de akkers en het grasland zijn geen verblijfplaatsen aanwezig. Mogelijk zijn verblijfplaatsen van algemene muizensoorten en egel aanwezig in de akkerranden en bermen. Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel geldt in provincie Limburg een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid grondbroedende vogels	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Vegetatie verwijderen buiten het broedseizoen

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Vliegroutes en foerageergebied	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Verstoring door licht voorkomen
Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Verwijderen vegetatie in één richting uitvoeren
Levendbarende hagedis	§3.3 Wnb	Leefgebied	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Werkzaamheden uitvoeren volgens EWP
Algemene spits-, woel- en ware muizen en egel	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Werkzaamheden in één richting uitvoeren

5.3 Advies en aanbevelingen

Overtreding van de Wet natuurbescherming dient te worden voorkomen door het nemen van de volgende vervolgstappen en maatregelen bij uitvoering van voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied:

1. De vegetatie in de akkers dient te worden verwijderd buiten het broedseizoen van vogels en wanneer geen broedende vogels aanwezig zijn. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot eind juli. Mogelijk zijn nesten van grondbroedende vogels aanwezig in de akkers en graslanden.
2. Het verwijderen van vegetatie in de bermen en randen en graafwerkzaamheden op deze plekken dient stapvoets in één richting te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.
3. Om negatieve effecten te voorkomen op levendbarende hagedis dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld met mitigerende maatregelen voor levendbarende hagedis.
4. Negatieve effecten als gevolg van licht op vleermuizen kunnen worden voorkomen door:
 - a. De boomkronen en bosranden onverlicht te laten; lichtarmaturen blijven onder de boomkronen.
 - b. Toepassing van armaturen met zo min mogelijk verstrooiing naar de omgeving.
 - c. Toepassing van vleermuisvriendelijke (amberkleurig) verlichting.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, polviewer.nl, 15-06-2021
- + Natuurnetwerk Nederland, polviewer.nl, 15-06-2021
- + NDFF - 10-08-2022 10:18:24
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechtings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechtings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechtings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechting of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.

Bijlage 2 AERIUS-berekening